

MOEDER GODS EN DE HEILIGEN CATHARINA EN LUCIA VENETO-CRETIENZIË; 2^E HELFT 16^E EEUW

Op de ikoon staat de Moeder Gods centraal afgebeeld met het kind Jezus. Aan de linkerkant is de Heilige Catharina in beeld gebracht. Catarina moest van keizer Maxentius haar geloof in Christus afzweren, maar ze weigerde dat. Ze werd veroordeeld tot de dood op het rad. Tijdens haar terechtstelling werd het martelwerktuig verbrijzeld door de bliksem. Haar relikwieën worden vereerd in het Catharinaklooster op de berg Sinaï. Catarina is verbeeld als een jong meisje met een kroon op haar hoofd en een gebroken rad: het martelwerktuig dat door een wonder in stukken brak. Aan de rechterkant van de Moeder Gods

staat de Heilige Lucia. Toen Lucia eens bad voor het graf van St. Agatha van Catania, verscheen deze heilige aan haar en voorspelde dat Lucia de glorie van Saracuse zou worden. Ook genas haar ongeneeslijk zieke moeder Eutychia. Eutychia regelde een heidens echtgenoot voor haar dochter. Lucia had echter gekozen voor Christus en wilde haar kuisheid bewaren. Lucia verbrak haar verloving en werd zwaar gestraft en gemarteld. Ze stierf jong, en draagt haar ogen in haar open handen. Deze werden tijdens de marteling uitgerukt of (volgens een andere legende) ze rukte zelf haar ogen uit om onaantrekkelijk te

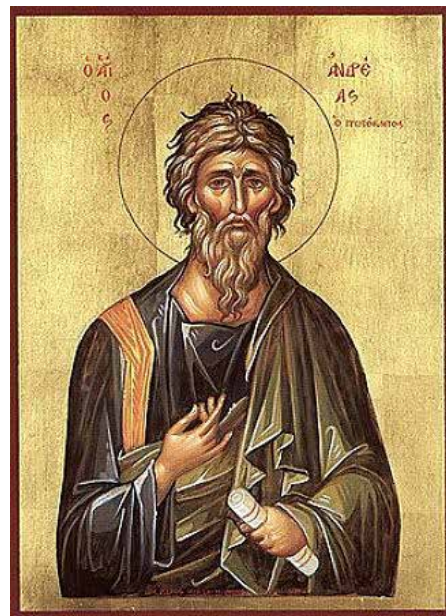

zijn voor haar minnaar. Ook draagt ze een palmtak als teken van haar martelaarschap. St Lucia is de patroonheilige van onder meer slechtzienden, blinden, oogartsen en opticiens.

DE APOSTEL ANDREAS EN ZIJN KRUIS

In de vorige Nieuwsbrief is aandacht besteed aan Johannes de Doper, in de Russisch-orthodoxe kerk Johannes de Voorloper genoemd, vanwege zijn rol als wegbereider van Christus en boodschapper van het Evangelie. Andreas was aanvankelijk een discipel van deze Johannes. Na de terechtstelling van Johannes de Doper werd Andreas een van de twaalf apostelen van Jezus van Nazareth. Volgens de overlevering is het Andreas die zijn broer Simon in contact bracht met Jezus. Jezus gaf Simon de bijnaam Petrus, die daarmee de eerste der Apostelen werd.

Andreas werd geboren in Betsaida, een stadje aan de noordkust van het Meer van Galilea. Hij was visser, net als zijn broer Simon. Als apostel verkondigde hij het geloof in Turkije, Griekenland en Zuid-Rusland. Omstreeks het jaar 70 na Chr. werd hij door de Romeinen tot de dood veroordeeld. Hij koos voor het langere lijden aan het diagonale kruis, omdat hij zich te onrein achtte te sterven als zijn meester Jezus, die stierf aan het gewone (Romeinse) kruis. Andreas werd, nadat hij door zeven soldaten was geselsd, met touwen aan een X-vormig kruis gebonden om zijn lijden te verlengen. Zijn volgelingen berichtten dat Andreas, toen hij naar het kruis werd geleid, de volgende woorden sprak: "Ik heb al lang naar dit gelukkige uur uitgekeken en dit verwacht. Het kruis is ingezegend door het lichaam van Christus". Twee dagen lang, tot hij stierf, ging hij door met prediken tot zijn folteraars. Andreas zou begraven zijn in de stad Patras, gelegen in de streek Achaia (Griekenland), waar hij nog steeds een bijzondere verering geniet.

Rond de jaren 350 werd zijn lichaam naar Constantinopel gebracht. Zijn naamdag is op 30 november. Deze dag geldt tevens als een merkeldag, waarbij de volgende weerspreuk hoort: Als Sint-Andries onder sneeuw moet bukken, zal het volgende jaar geen koren lukken.

In de veertiende eeuw werd Constantinopel veroverd door de Ottomanen. De overblijfselen van Andreas werden naar Rome gebracht en begraven naast zijn broer Petrus. De relieken verspreidden zich over Europa en Andreas werd een populaire heilige. De reliekschrijn, bestaande uit de schedel van de apostel, werd in de tijd van de kruistochten gestolen en naar Italië gebracht. In 1964, op 26 september, werd deze schrijn door paus Paulus terug gebracht naar Patras. Het betekende een eerste toenadering van de Rooms-katholieke broeder tot de Orthodoxe kerk.

Andreas wordt beschouwd als de stichter en eerste bisschop van de Kerk van Byzantium, het latere Constantinopel. Om die reden is hij de beschermheilige van het Oecumenisch patriarchaat van Constantinopel. De patriarch van Constantinopel wordt beschouwd als de opvolger van Andreas, zoals de bisschop van Rome wordt gezien als de opvolger van Petrus. De patriarch van Constantinopel geldt als de belangrijkste

Miniatuur: heilige Barbara, Andreas en onbekende heilige

bisschop in de wereldwijde gemeenschap van Orthodoxe kerken. Hij wordt daarom de Oecumenische Patriarch genoemd.

Schotland

St Andrews is de patroonheilige van Schotland. De gelijknamige stad en tevens royal burgh St Andrews ligt aan de Schotse Noordzeekust. St Andrews was vanaf de 10e eeuw tot de Reformatie het religieuze centrum van Schotland en de bisschop van St Andrews de primaat van de Schotse Rooms-katholieke kerk. Volgens de overleveringen begon de bekendheid van St Andreas, dat uitgroeide tot een internationaal bekende bedevaartplaats, met een bisschop uit die omgeving, die in de achtste eeuw relieken uit Patras zou hebben verkregen. Het aantal pelgrims groeide en in 1160 startte men met de bouw van een priorij en een kathedraal, die in 1318 gereed kwam. Beide heiligdommen werden helaas in 1559, tijdens de Reformatie, verwoest. Ruïnes herinneren nog aan het glorieuze verleden. De St Andrews kathedraal was lange tijd het grootste gebouw van Schotland.

St Andrews staat bekend als the home of golf. Een van de oudste golfclubs ter wereld 'The Royal and Ancient Golf Club of St Andrews' is daar debet aan. The Old Course is de oudste en meest prestigieuze golfbaan van de zeven golfbanen die in het bezit zijn van en worden geëxploiteerd door de St Andrews Links Trust. In St Andrews is tevens de

oudste universiteit van Schotland te vinden. Deze is gesticht in 1410 en wordt beschouwd als de beste universiteit van Schotland. Ze behoort tot de top vijf van beste Britse universiteiten.

De heilige Andreas komen we verder nog tegen in de Schotse Orde van de Distel. Voluit 'The Most Ancient and Most Noble Order of the Thistle'. Het is de hoogste Schotse onderscheiding, die in Schotland voorrang heeft boven de Engelse Orde van de Kousenband. Het motto van de orde is 'Nemo me impune lacessit', Latijn voor 'Niemand raakt mij ongestraft'. De versierselen van de orde zijn een gouden investituursteken dat aan een donkergroene sjerp van zijde over de linkerschouder op de rechterheup hangt en een zware gouden keten van geëmailleerde distels en groene takken, waar een afbeelding van de martelaar Andreas, met in zijn handen het kruis, hangt.

Cees Sanders

Bronnen:

- heiligen.net; heiligenkalender
- [spannende geschiedenis.nl](http://spannende.geschiedenis.nl);
- catharijneverhalen.nl
- [Bijbel, Nederlandsch Bijbelgenootschap 1930](http://Bijbel.NederlandschBijbelgenootschap1930)

COLOFON

Redactie

Aly Brug, (alybrug@hetnet.nl), Rob Hoekstra (rhoekstra271@gmail.com) en Cees Sanders (eindredacteur), e-mail casanders1947@gmail.com

Aan deze editie van de Nieuwsbrief

werkten mee: Aly Brug, Rob Hoekstra, Evelien Jalving, Hesther van der Hout en Cees Sanders.

Redactieadres

Per e-mail casanders1947@gmail.com. Per post Bonairelaan 76, 3818 BZ Amersfoort of p/a Ikonenmuseum Nieuwsbrief, Buiten Nieuwstraat 2, 8261 AV Kampen.

Lidmaatschap van de Vereniging

Opgave lidmaatschap via bovengenoemde correspondentieadressen en via de website www.ikonenmuseumkampen.nl. Telefoonnummers: 033-7370639 en 038-3858483. Enkel lidmaatschap sinds 1 januari 2019 minimaal € 35 of dubbel lidmaatschap minimaal € 45 per kalenderjaar. IBAN: NL 23 INGB 0664126693 t.n.v. de Vereniging. De bijdrage / contributie is aftrekbaar van de belasting.

Openingstijden van het Ikonenmuseum

Dinsdag- en woensdagmiddag van 13.00 – 17.00 uur en op donderdag, vrijdag en zaterdag van 10.00 – 17.00 uur. Groepsbezoek en rondleidingen op afspraak. Telefoon 038-3858483.

Adres van het Ikonenmuseum

Buiten Nieuwstraat 2, 8261 AV Kampen. Telefoon: 038-3858483. E-mail: info@alexanderstichting.nl Website: www.ikonenmuseumkampen.nl

[ikonenmuseum Kampen](https://www.facebook.com/ikonenmuseum)

@Ikonenmuseum

**IKONENMUSEUM
KAMPEN**

NIEUWSBRIEF

De Nieuwsbrief is het contactorgaan van de Vereniging 'Vrienden van het Ikonenmuseum' te Kampen en verschijnt minimaal tweemaal per jaar. Leden, donateurs en sponsors ontvangen de Nieuwsbrief gratis en hebben gratis toegang tot het Ikonenmuseum.

'Moeder Gods en de heiligen Catharina en Lucia'

EEN VREEMDE AANKONDIGING

Ik zal in deze bijdrage waarschijnlijk meer Grieks, Kerkslavisch en theologie nodig hebben dan mij eerlijk gezegd lief is,

maar zonder dat is het onbegonnen werk een raadsel op te lossen, dat mij nu reeds geruime tijd heeft bezig gehouden.

Het is zeer twijfelachtig of ik ooit op eigen kracht tot de ontdekking zou zijn gekomen dat er met deze ikoon iets raars aan de hand was, want wie gaat er nu op eigen houtje en zonder enige aanleiding teksten op ikonen bestuderen, wat op zich al een tijdrovende en meestal, helaas, vrij uitzichtloze bezigheid is. Maar ‘gelukkig’ zijn er dan altijd nog bezoekers, die het naadje van de kous willen weten en bijvoorbeeld vragen wat een tekst op een bepaalde ikoon mag betekenen.

In dit geval probeerde ik me er met een Jantje van Leyden vanaf te maken, door te antwoorden, dat het hier gewoon een citaat in het Kerkslavisch van Lucas 1 vs. 28 e.v. betrof. De bezoeker, blijkbaar niet geheel overtuigd, bleef aandringen waardoor ik mij tot nader onderzoek genoopt zag, waarbij ik vaststelde het met mijn vermoeden bijna geheel bij het rechte eind te hebben. Bijna, want tot mijn verbazing week het citaat op één plek van het origineel af. Het origineel begint als volgt: *radoejsja, blagodatnaja: Gospod c tobjo: blagoslovenaja ty v zjenach* ofwel Verheugt u gezegende: God is met u: gezegend zijt gij onder de vrouwen. De ikoon leest echter:

Radoejsja obradowanaja, etc. ofwel: Verheugt u, gij die verblijd zijt, etc. Goed, het betreft hier een huisikoon en daarbij kun je zo’n beetje alles verwachten, maar dit. Ik kan me totaal niet indenken, dat een zichzelf respecterend ikonenschilder bereid zou zijn om een wijziging aan te brengen in een toch min of meer gewijde tekst

als de Kerkslavische vertaling van de Heilige Schrift. De conclusie moet dan toch wel luiden dat het de opdrachtgever zelf is geweest die er toe over is gegaan een (het zij toegegeven) vrij lelijke tautologie (bladodatnaja / blagoslowenaja) te vervangen door een nog veel lelijkere (radoejsja obradowannaja).

Om een idee te krijgen van wat hier aan de hand is moeten we terug naar 1 maart 1516, de datum waarop onze landgenoot Desiderius Erasmus de eerste gedrukte uitgave in het

Grieks van het Nieuwe Testament het licht deed zien tegelijk met een nieuwe door hemzelf bezorgde Latijnse vertaling daarvan. Tot dan toe was de reproductie van de Heilige Schrift de vrucht geweest van het werk van monniken die ofwel individueel hand-

Grieks van het Nieuwe Testament het licht deed zien tegelijk met een nieuwe door hemzelf bezorgde Latijnse vertaling daarvan. Tot dan toe was de reproductie van de Heilige Schrift de vrucht geweest van het werk van monniken die ofwel individueel hand- lezers beschikbaar kwam. In zijn haast de eerste te zijn wemelde de eerste druk echter van de typografische fouten en ging bovendien op een veel te klein aantal bronnen terug. (Zo bevatte geen enkel door hem geraadpleegd handschrift het Nieuwe Testament in zijn geheel en was er van de Openbaringen van Johannes maar één, niet eens volledig exemplaar, voorhanden hetgeen hij dan weer aanvulde met een Griekse vertaling van eigen makelij uit de Vulgaat, de Latijnse vertaling van de bijbel). Toch was Erasmus' reputatie als classicus en theoloog zo groot dat zijn editie al gauw de naam kreeg van Textus Receptus (algemeen aanvaarde tekst) en aan de basis kwam te liggen van de grote vertalingen van de zestiende en zeventiende eeuw (de Duitse Lutherbijbel, de Engelse King James-version, de Nederlandse Statenvertaling en dus ook van de Kerkslavische vertaling).

Pas in de negentiende schriften afschreven ofwel collectief in de librije voorgelezen handschriften kopieerden. Dat beide methoden nogal eens aanleiding gaven tot fouten hoeft geen betoog. Handschriften zijn vaak lastig leesbaar en als de voorlezer niet altijd even precies articuleert of anderszins onduidelijk spreekt kan de kopiist zich licht vergissen in wat hij meent te horen. De boekdrukkunst gaf nu juist de mogelijkheid boeken en geschriften snel en foutloos te reproduceren, zodat de Heilige Schrift voor een brede kring van

lezers beschikbaar kwam. In zijn haast de eerste te zijn wemelde de eerste druk echter van de typografische fouten en ging bovendien op een veel te klein aantal bronnen terug. (Zo bevatte geen enkel door hem geraadpleegd handschrift het Nieuwe Testament in zijn geheel en was er van de Openbaringen van Johannes maar één, niet eens volledig exemplaar, voorhanden hetgeen hij dan weer aanvulde met een Griekse vertaling van eigen makelij uit de Vulgaat, de Latijnse vertaling van de bijbel). Toch was Erasmus' reputatie als classicus en theoloog zo groot dat zijn editie al gauw de naam kreeg van Textus Receptus (algemeen aanvaarde tekst) en aan de basis kwam te liggen van de grote vertalingen van de zestiende en zeventiende eeuw (de Duitse Lutherbijbel, de Engelse King James-version, de Nederlandse Statenvertaling en dus ook van de Kerkslavische vertaling).

Pas in de negentiende eeuw begon het besef door te dringen dat er bij de handschriften van het Nieuwe Testament sprake was van drie tekstfamilies: de grootste groep (waartoe ook de door Erasmus gebruikte manuscripten behoorden) werd de Koinè-tekst genoemd, een kleine groep die opviel door zeer veel toevoegingen de Westerse tekst en de derde groep de Alexandrijnse tekst en deze laatste groep, met name de Codex Vaticanus, werd door tekstgeleerden meer en meer als de meest betrouwbare getuige gezien van de Oertekst

van het Nieuwe Testament en zo werden ook de nieuwe vertalingen daarop aangepast. Zo verdween daarin in Lucas 1, 2 de toevoeging: ‘gezegend zijt gij onder de vrouwen’ omdat die nu eenmaal in de Alexandrijnse tekstvorm slechts sporadisch voorkomt en op deze wijze verdween ook de daardoor veroorzaakte tautologie van het toneel.

Ter verdediging van onze creatieve eigenaar kan aangevoerd worden, dat zijn aanpassing van de tekst met een beetje goede wil ook anders gelezen kan worden. Volgens het door mij geraadpleegde woordenboek kan het woord radoejsja, althans in een religieuze context ook betekenen ‘Weest gegroet’ zodat de aanhef van zijn begroeting luidt: ‘Weest gegroet, gezegende, de Heer is met u’. Daarmee zou de tautologie ook verdwenen zijn. Maar de lelijke woordherhaling is gebleven, bovendien is daarmee nog niet de intrigerende vraag beantwoord hoe hij in de eerste plaats op het idee is gekomen moedwillig de woorden van deze tekst te veranderen. Een mogelijk antwoord drong zich aan mij op, toen ik ter wille van de volledigheid eens ging kijken hoe de oorspronkelijke Griekse formulering van deze tekst luid. De aanspraak van de engel begint daar zo: ‘*Chaire kecharitomenè*’. Dat laatste woord is uiterst uitzonderlijk en komt in het hele Nieuwe Testament maar twee keer voor.

Iemand met een rudimentaire kennis van de Griekse taal en zonder woordenboek zou dat op kunnen vatten als het passieve deelwoord van het werkwoord chairein, dat is ‘zich verheugen’. Helaas kent dat werkwoord in het Grieks helemaal geen passief deelwoord, zodat hij totaal op het verkeerde spoor werd gezet. Echter, dat iemand er zich om zijn eigen kennis en eruditie ten toon te spreiden toe laat verleiden een zoals gezegd min of meer gewijde tekst te veranderen, zal in de geschiedenis van de ikonografie toch wel een vrij unieke gebeurtenis zijn.

Tekst: **Rob Hoekstra**
Foto: **Hesther van der Hout**
Bron: Bruce Metzger, The text of the New Testament; Oxford 1968

PURE LOFZANG

Niets herinnert aan de stevige onweersbui van de voorgaande avond. De natuur is opgefrist en maakt zich klaar voor opnieuw een warme dag. De dag is nog pril als ik het Kamper stadsfront achter me laat en over de IJsseldijk richting Wilsum fiets.

Vroeg zonlicht, klare luchten, uiterwaarden. Het pad loopt tussen de schapen door; tussen de zwarte schapen valt het ene witte schaap op. Daar valt over te filosoferen. De dichteres Ida Gerhardt heeft hier gefietst tijdens haar Kamper periode en ook schilder Voerman liet zich inspireren door de IJssel. Dan rijd ik Wilsum binnen, het ‘Het dorp’ van Wim Sonneveld komt hier tot leven. Het is op dit vroege uur nog rustig. In het vroege zonlicht koestert zich de Sint-Lambertikerk. Ze mag zich de oudste kerk van Overijssel noemen. Bij de

reformatie in 158o werd ook hier met alle roomsheid korte metten gemaakt. En al hoort de kerk tot de PKN, toch heet ze in de volksmond Hervormd. Iets verder ontdek ik een fraai uithangbord. In sierlijk schrift staat er: ‘In wind en weer, zet ik u neer, aan de overzijde van het veer.’ Werd men hier heel vroeger overgevaren? Ik fiets verder en kauw wat op de tekst. Misschien is het de Grote Veerman die zegt: ‘Na een leven vol moeite en zorg breng Ik je veilig Thuis.’

Het dorpscafé waar ik op een koude winterdag bijkwam bij een beker hete chocolademelk, is nog gesloten. Even verder ligt de eenvoudige Gereformeerde kerk, die ook bij de PKN hoort, maar de ‘eigen gelovigen’ trekt. De dijk slingert langs een paar huizen, een boerderij, tuinen volop in bloei. Ramen zien uit over de dijk en kunnen ongestoord naar de toren van Zalk aan de overzijde van de IJssel kijken. Vogels laten hun roep horen, tussen hoog gras is nog net de kuif van een Kievit zichtbaar, een groep ganzen vliegt gakkend weg. Af en toe ontdek ik een nestpaal met een ooievaarsgezin. En steeds zijn daar de uiterwaarden, als een pure lofzang op de rivier. Slechts één fietser komt me tegemoet, dan ben ik

weer alleen. Bij het Theehuis Zalkerveer stop ik en zak met een flesje water op de bank. De IJssel maakt hier een bocht van 9o graden, dat maakt het uitzicht wonder-schoon. Er vaart een sleepboot voorbij, de golfslag maakt speelse tikjes tegen de oever. Aan de overzijde stapt iemand in badkleding uit de auto. Even nog aarzelt hij, dan stort hij zich in het water en zwemt met forse slagen schuin langs de oever. Ik mijmer over de geschiedenis van de veerpont en het theehuis. In 1996 dreigde verbinding tussen 's-Heerenbroek en

Zalk te worden opgeheven omdat de oude veerbaas stopte. Maar de Stichting Dag-verblijven voor Gehandicapten te Kampen en Omstreken zag kansen. Het Zalkerveer werd voortgezet als project voor mensen met een verstandelijke beperking. De oude roeiboot verdween en maakte plaats voor een geel motorscheepje. Door het toemend aantal bezoekers werd het scheepje in 2006 vervangen door een ‘echt’ pontje. Het oude veerhuis werd een theehuis en gezellig ingericht. Bij koffie kan men smullen van de zelfgebakken appeltaart, die glunderend wordt opgediend door mensen met een verstandelijke beperking. En wil men naar Zalk, het ‘personeel’ van het theehuis zet de bezoekers deskundig over. Bij het theehuis komt beweging. Een meisje schikt stoelen rond tafels, zet een gevallen plant overeind. Langzaam sta ik op voor de tocht terug. De stilte hecht zich aan me en zal de dag kleuren...

Aly Brug

www.overbrugd.blogspot.com (eerder verschenen in Christelijk Weekblad)

BIJZONDERE LEDEN; EEN AFSCHEID

Mevrouw Fransen

In april ontvingen wij het verdrietige bericht dat na een boeiend leven vol kunst, muziek, wis- en natuurkunde Olga Fransen-van Wier is overleden. Haar leven, waarin vriendschap belangrijk was, is voltooid. Wij herinneren mevrouw Fransen als een warme vrouw, die volop in het leven stond. Tijdens bezoeken aan het museum vertelde ze veel grappige anekdotes en gaf ons een kijkje in haar bestaan. Tijdens haar leven heeft mevrouw Caspers veel prachtige kunstobjecten geschonken aan het museum. De ‘collectie Fransen’ bestaat niet alleen uit houten en metalen reis-ikonen, maar omvat ook vele prachtig beschilderde lakdozen.

“Ikonen hebben een hele grote diepte, ze zitten vol met symboliek. Ze hebben je iets te vertellen.” zei ze ooit. En: *“Ik was vooral dol op de Elia. Omdat daar alles in zat.”*

Evelien Jalving

BEZOEK UIT WIT-RUSLAND

Op maandag 9 september waren 24 kinderen uit Wit-Rusland te gast in het Ikonenmuseum. Via de Stichting Hulp Tsernobykinderen, die eens in de twee jaar ongeveer 25 kinderen uit Wit-Rusland naar Zwolle haalt, kregen ze het bezoek aangeboden.

Op 26 april 1986 vond de grootste nucleaire ramp uit de geschiedenis plaats in Tsernobył. Een groot aantal gebieden in Wit-Rusland is toen besmet geraakt. De volksgezondheid werd aangetast. Alleen al 600.000 kinderen werden besmet. Duizenden kinderen onder-vinden daarvan nog dagelijks de gevolgen. Onverklaarbare genetische veranderingen, schildklier- en ademhalingsproblemen, bloedneuzen, een slechte conditie en lage weerstand zijn in de getroffen gebieden nog steeds aan de orde.

Mevrouw Caspers

Afgelopen zomer bereikte ons het bericht dat oud-verzetstrijdster Loek Caspers op 8 augustus op 95-jarige leeftijd kwam te overlijden. Mevrouw Caspers speelde in de Tweede Wereldoorlog een actieve rol in het verzet op de Utrechtse Heuvelrug. ‘Loek’ was haar schuilnaam in de oorlogsjaren en deze naam is ze blijven gebruiken. Tijdens de oorlog vervoerde mevrouw Caspers Joodse kinderen, berichten, wapens en zend-apparatuur en verzamelde zij inlichtingen over Duitse troepen. Mevrouw Caspers was ook een fervent verzamelaarster van ikonen.

In deze hoedanigheid was ze betrokken bij het Ikonenmuseum. We zijn dankbaar dat een aantal prachtige ikonen uit haar collectie zijn geschonken aan ons museum. Mevrouw Caspers zag zichzelf niet als eigenaar van een verzameling, maar als een ikonen-bewaarder. Ze voelde zich verantwoordelijk voor de ikonen die zij onder haar hoede had en probeerde een goede bestemming voor deze te vinden. Twee ikonen waren extra bijzonder voor haar. De ikoon van Sergej van Radonesj heeft zij geschonken ter nagedachtenis aan haar moeder en de ikoon de

Evelien Jalving

Gastvrijheid van Abraham ter nagedachtenis aan haar verongelukte zus. Met Allerzielen werden ieder jaar bloemen bij de ikonen gezet. *“Ik denk dat je niet ikonen kunt verzamelen. Een ikoon is een religieus object, iets sacraals, iets waarvoor je mag zorgen. Een ikoon is van de eeuwigheid.”* Een uitgesproken mening van een bijzondere vrouw.

Evelien Jalving

Evelien Jalving

Evelien Jalving

De kinderen reageerden dankbaar richting het museum. De medewerkers van het museum zijn blij te hebben kunnen bijdragen aan een mooie, waardevolle ervaring voor deze getroffen kinderen uit Wit-Rusland.

Evelien Jalving